

Kirkkohallituksen yleiskirje nro 24/2022 29.8.2022

Seurakuntien ja seurakuntayhtymien (seurakuntatalouksien) talousarvio-ohje

Seurakuntatalouden talousarvio sekä toiminta- ja taloussuunnitelma laaditaan noudattaen kirkkolain ja -järjestyksen 15 luvun säädöksiä ja Kirkkohallituksen antamia määräyksiä (KL 22 luku 2 § kohta 7 c).

Kirkkojärjestyksen 15 luvun 1 §:ssä säädetään, että seurakunnan ja seurakuntayhtymän toiminnassa on noudatettava talousarviota ja hyvän talouden hoidon periaatteita. Omaisuutta on hoidettava tuottavasti ja riskit halliten. Samalla säädetään (KJ 2 §) toiminta- ja taloussuunnitelman laatimisesta kolmeksi vuodeksi -vuosista ensimmäinen on talousarviovuosi- ja toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden hyväksymisestä siinä. Kirkkojärjestyksessä määritellään myös talousarvion rakenne sekä säädetään tulojen ja menojen tasapainosta ja alijäämän kattamisvelvollisuudesta.

Talousarvio-ohje (17.06.2020) päivitettiin, jotta ohje yhdessä 7.10.2021 päivitetyn tilinpäätösohjeen kanssa muodostaisi loogisen ja yhtenäisen kokonaisuuden. Uusi ohje on valmisteltu yhdessä sekä kirjanpitoasioiden neuvottelukunnan että kirkkohallituksen asiantuntijoiden kanssa. Ohje on kirjoitettu aiempaa enemmän toimintaohjeen kaltaiseksi, jotta siitä olisi enemmän apua käytännön työssä. Tavoitteena on yhdenmukaistaa seurakuntatalouksien talousarvion ja toiminta- ja taloussuunnitelman rakennetta ja sisältöä, lisätä näin vertailtavuutta ja sujuvoittaa talousarvion laadintaa.

Olenneisimmat muutokset ja lisäykset:

- Kirkkovaltuuston/yhteisen kirkkovaltuuston vastuissa on nostettu esiin omistajapolitiikka ja seurakuntakonsernin kokonaisuus (kohta 1.2)

- Talousarvion yhteyttä kirjanpitoon ja tilinpäätökseen on korostettu (kohta 1.3).
- Talousarvion sitovuustasoista ja niiden käytännön merkityksestä on ohjeistettu aiempaa laajemmin (kohta 1.4).
- Taseyksikköinä hoidettujen rahastojen talousarvioista ja talousarvion laatimisesta seurakuntaliitostilanteessa on omat kohtansa (kohdat 1.8 ja 1.9). Hautainhoitorahaston yli- ja alikatteisuuteen ohjeistetaan ottamaan kantaa. Lisäksi ohjeistetaan, että seurakuntaliitostilanteessa samankaltaisessa taloudellisessa asemassa olevat hautainhoitorahastot tulee pyrkiä yhdistämään.
- Talousarvion valmistelun lähtökohdissa (kohta 3.1) on korostettu strategialähtöisyyttä (koko kirkon strategia, hiilineutraali kirkko 2030, ympäristödiplomi, kiinteistöstrategia, seurakuntatalouden oma strategia). Kohdassa on nostettu esiin myös mahdollisuus seurakuntalaisten osallistamiseen osallistavan budjetoinnin kautta.
- Talousarviokehysten laajentamisesta (kohta 3.2, b) on linjattu, että koska kirkkolaki ei tunne siirtomääräraha -käsitettä, talousarviokehysten laajentaminen edellisenä vuonna säästyneillä määrärahoilla ei lähtökohtaisesti ole mahdollista. Seuraavan vuoden talousarviossa tai lisätalousarviossa voidaan ottaa huomioon vain nimetyt hankkeet ja hankinnat, joiden toteutuminen perustellusta syystä siirtyy edelliseltä vuodelta.
- Talousarvion yleisperusteluissa (kohta 4.1) ohjeistetaan ottamaan kantaa valtionrahoituksen riittävyteen ja esittämään arvio suunnitellusta käytöstä. Kohdassa tulee esittää myös seurakuntatalouden nykytila kriisiytyvän seurakunnan mittareiden valossa sekä mikäli seurakuntatalous muodostaa konsernin, konsernin taloustilanne lyhyesti.
- Talousarvion yleisperusteluissa (kohta 4.1) esitetään myös tavat, joilla seurakuntatalous edistää hiilineutraali kirkko 2030-strategiaa ja huolehtii ympäristöasioista. Kohdassa esitetään arvio seurakunnan kiinteistöjen kehityksestä sekä kiinteistöjen tulevista investointitarpeista kiinteistöstrategian mukaisesti.
- Käyttötalouso-sassa (kohta 4.2) on ohjeistettu, ettei sisäisiä eriä merkittäisi sitoviksi eriksi.

- Sitovien toiminnallisten tavoitteiden asettamista on tarkennettu (kohta 4.2.2).
- Henkilöstöstä annettavia tietoja on täydennetty (kohta 4.2.3).
- Investointiosaan (kohta 4.4) on lisätty maininta, että investointiosan perusteluissa tulee tuoda esiin, miten talousarvion investointihankkeet tukevat seurakuntatalouden kiinteistöstrategian toteutumista.

Tämä talousarvio-ohje tulee voimaan heti, mutta sitä tulee noudattaa viimeistään 1.1.2023 lähtien laadittaessa talousarviota vuodelle 2024.

Kirkkohallitus

Pekka Huokuna
kansliapäällikkö

Pirjo Pihlaja
kirkkoneuvos

ISSN 1797-0326